

มุมมองของคนรุ่นใหม่กับความรุนแรงในสังคมไทย
ห้องแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๕ พ.ศ.๒๕๖๕
ห้องย่อย BB๔๐๖ โรงแรมเซนทารา ศูนย์ราชการ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ
วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.

เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๕ พ.ศ.๒๕๖๕ ประเด็น “มุมมองของคนรุ่นใหม่กับความรุนแรงในสังคมไทย” จัดขึ้น ณ ห้องย่อย BB๔๐๖ โรงแรมเซนทารา ศูนย์ราชการ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ เวลา ๑๕.๐๐ - ๑๖.๓๐ น.

เริ่มต้นเวทีด้วยการที่ผู้ดำเนินรายการ คุณพีชกร ศรีบุตตรวงษ์ นำเสนอข้อมูลสถานการณ์ความรุนแรงจากสถิติของกระทรวงสาธารณสุข พบว่า ในแต่ละปีมีเด็กมากกว่า ๑๐,๐๐๐ คน เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลด้วยสาเหตุจากการถูกใช้ความรุนแรง และข้อมูลจาก UNICEF พบว่า ๓ ใน ๔ ของเด็กในช่วงอายุระหว่าง ๑-๑๔ ปี เคยถูกล่วงโทษทางร่างกายหรือจิตใจโดยสมาชิกในครอบครัว และพบว่าเด็กไทยถูกบูลลี่สูงเป็นอันดับ ๒ ของโลก นอกจากนี้ยังพบว่าผู้หญิงถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัวสูงถึงร้อยละ ๘๑ และผู้ที่กระทำความรุนแรงในครอบครัวส่วนใหญ่เป็นเพศชายถึงร้อยละ ๘๖ และจากข้อมูลการจัดลำดับความสันติสุข หรือ Global Peace Index พบว่า ประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ ๑๐๓ จาก ๑๖๓ ประเทศ

ในลำดับแรกเป็นการแลกเปลี่ยนมุมมองต่อความรุนแรงในสังคม ซึ่ง คุณชัยพฤกษ์ มีแท่ง (น้องที) ผู้แทนเยาวชนศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน (ชาย) บ้านกาญจนาภิเษก กล่าวถึง ความรุนแรงว่าเปรียบเสมือนยาเสพติด เมื่อถูกใช้ไม่ว่าที่ไหน ก็ไม่มีเรื่องดีเกิดขึ้น และยังมีการใช้ซ้ำ ๆ ในฐานะตัวแทนของเยาวชนที่เคยก้าวผิดพลาดอยากให้ทุกคนไม่ตัดสินใจ ไม่ทอดทิ้งคนที่เคยผิดพลาด ซึ่งเดิมตนได้ซึมซับความรุนแรงมาจากพ่อที่สอนให้ตัดสินใจด้วยความรุนแรง และเคยตกเป็นเหยื่อของความรุนแรงมาก่อนจากการถูกเด็กอาชีวะรังแกในช่วงที่ไปเล่นฟุตบอล เมื่อเจอสถานการณ์แบบนี้บ่อยขึ้น จึงผันตัวเองมาเป็นผู้กระทำความรุนแรงเสียเอง หลังจากนั้นเมื่อเข้าเรียนอาชีวะก็ได้รับการส่งเสริมวัฒนธรรมการใช้ความรุนแรงและตอบโต้ด้วยความรุนแรง จนกระทั่งวันหนึ่งผมได้ใช้อาวุธปืนยิงคู่อริต่างสถาบันเพื่อเอาคืนจากการที่รุ่นน้องถูกทำร้าย จนในที่สุดถูกตัดสินคดีและทำให้ต้องเข้าไปในสถานกักแร็บซึ่งก็ถูกเจ้าหน้าที่ลงโทษด้วยความรุนแรง

จนกระทั่งได้ยินเรื่องราวของบ้านกาญจนาภิเษก ซึ่งทราบมาว่าที่นั่นทำให้เรามีตัวตน ได้รับการยอมรับโดยไม่ต้องทำร้ายใคร และมีโอกาสได้คุยกับป้ามน (ซึ่งมารู้ทีหลังว่าท่านเป็น ผอ.บ้านกาญจนา) บอกกับผมว่าให้ผมเริ่มต้นใหม่ ผมพบว่าการลงโทษของที่นี่จะไม่ใช้ความรุนแรง และมีกิจกรรม empower ที่ครูออกแบบกันเอง ทำให้ตระหนักว่าเมื่อใช้ความรุนแรง ทั้งตนเองและคนรอบข้างเดือดร้อน

และ คุณนนท์ อริยพงศ์ไพศาล (น้องแก้ม) ผู้แทนเยาวชน จากรายการ Toolmorrow กล่าวถึงความรุนแรงว่ามี 2 แบบ ทั้งด้านการกระทำและด้านการพูด หากเราซึมซับความรุนแรงมาบ่อย ๆ เราก็อาจกลายเป็นผู้

ถ่ายทอดความรุนแรงต่อไปได้ ตนผ่านประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัว โดยถูกเปรียบเทียบกับสมาชิกในครอบครัว จากการใช้คำพูดเชิงลบ ทำให้ไม่กล้าพูดถึงปัญหากับคนในครอบครัว และซึมซับความรุนแรงจากแม่ นำไปสู่การกระจายคำพูดเชิงลบไปที่โรงเรียน ทำให้เพื่อนบูลลี่ กระทั่งต้องทบทวนตัวเอง เพราะไม่มีความสุข จากนั้นระเบิดอารมณ์ออกมา จนแม่เริ่มเห็นและเปลี่ยนท่าที ตนเองจึงเริ่มเปลี่ยนแปลงตนเองด้วยการคุยกัน โดยมี Toolmorrow ช่วยแนะแนวทางในการแก้ไขสถานการณ์

จากนั้น พระอธิการสุทธิชัย อธิภูฐานโน ให้ความเห็นในฐานะผู้ทำงานกับผู้ได้รับผลกระทบจากความรุนแรง กล่าวถึง ความรุนแรงว่าเป็นความเครียดที่สะสมเอาไว้ เป็นเหตุปัจจัยที่สามารถแสดงจะออกมาได้ทุกเมื่อ อยากให้ตระหนักว่าสังคมไทยได้เตรียมตัวรองรับความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นได้ดีพอหรือยัง? วันนี้ได้มีการเปิดพื้นที่วัดให้ธรรมะได้ทำงาน ด้วยการเป็นศูนย์คุ้มครองประพัตติ ทำงานกับกลุ่มเปราะบาง และกลุ่มคนที่กระทำผิดและเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม โดยให้ชุมชนได้โอบล้อม พี่นพ ไม่ตีตรา ดึงเขากลับมาให้เป็นทรัพยากรของสังคม ให้มีโอกาสแสดงศักยภาพของตนเอง

ลำดับถัดมา วิทยากรให้ความคิดเห็นเพิ่มเติม โดย คุณชัยพฤกษ์ (น้องที) ได้ยืนยันว่ายาสเสพติดเป็นสิ่งที่กระตุ้นความรุนแรง ทำไมสิ่งไม่ดีเข้าถึงง่ายกว่าสิ่งดี และพื้นที่การแสดงออกต้องปลอดภัย ไม่มีการบูลลี่ ไม่มีอบายมุขข้างสนามกีฬา และไม่อยากให้ทุกคนคิดว่าไม่ใช่เรื่องของเรา การตั้งคำถามค่าเดียวอาจทำให้เขาเปลี่ยนไปได้ และ คุณนงนภัส อริยพงศ์ไพศาล (น้องแก้ม) กล่าวถึง อยากให้ทุกสถาบันการศึกษา มีนักจิตวิทยาในการให้คำปรึกษาเมื่อเด็กได้รับผลกระทบจากความรุนแรง ทั้งจากคำพูดและจิตใจ เพราะคนที่มีปัญหาต้องการความช่วยเหลือ และพระอธิการสุทธิชัย อธิภูฐานโน ได้เสนอว่า ต้องทำให้เกิดเพื่อนที่ดีในโรงเรียน จึงจะผลักดันให้เกิดยุวชน อสค. อาสาสมัครทำงานกับผู้ถูกคุมประพัตติ เยียวยาผู้ที่เคยผิดพลาด ให้กลับมาเป็นทรัพยากรของสังคม และอย่าไปนำโช่ตรวนแห่งความคาดหวังมาผูกให้ลูกหลาน แต่ต้องติดปีกให้เขาค้นหาตัวเองในสิ่งที่ชอบ โดยไม่ตัดสิน

จากนั้น ผู้เข้าร่วมประชุมแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- ป้ามล บ้านกาญจนภิเษก กล่าวว่า ตนไม่เชื่อเรื่องการใช้อำนาจในแนวตั้ง หรืออำนาจในการกดทับ ดังนั้น ที่บ้านกาญจนภิเษกจึงปลดทุกอย่างที่เป็นสัญลักษณ์แห่งอำนาจ เช่น กุญแจมือ เครื่องแบบ โดยสิ่งเหล่านี้เกิดจากการอ่านความรู้สึกของเด็กๆ ผ่านกิจกรรม ทำให้เด็กรู้สึกปลอดภัย เพราะการคืนสิทธิ คือการ empower ในความเป็นมนุษย์ เป็นการเปลี่ยนระดับ mindset เพราะมนุษย์ทุกคนหิวเสรีภาพ และเขาควรได้เต็มกินสิ่งนี้ เขาควรสร้าง self control ของตัวเอง

- ต้นตอของปัญหาเยาวชนเกิดจากความไม่รอบรู้ของผู้ใหญ่ โดยเฉพาะด้านจิตวิทยาวัยรุ่น ซึ่งเสนอให้ท้องถิ่นทำงานร่วมกับนักจิตวิทยาและนักวิชาการ และสร้างพระสงฆ์ที่เป็นผู้นำด้านจิตวิญญาณและปัญญา

- มีข้อเสนอให้สังคมไทยถามตัวเองว่าได้ฟังเสียงเด็กอย่างแท้จริงหรือยัง และผู้ใหญ่หรือชุมชนต้องสร้างพื้นที่ปลอดภัย สร้างสรรค์ และสร้างการเรียนรู้ ที่มาจากความต้องการของเด็กทั้งเด็กเก่งและไม่เก่ง

- จัดให้พื้นที่สร้างสรรค์ที่ปลอดภัย ไม่กลายเป็นพื้นที่สังสรรค์ รวมถึงติดปีกทางจิตวิญญาณ ศักยภาพตามความชอบ ซึ่งจะช่วยให้เห็นคุณค่าในตนเอง และสร้างสัมพันธ์ภาพเป็นสิ่งที่ทำให้คนเราสื่อสารกันได้

- แม่น้องแก้ม กล่าวถึง เมื่อเรียนรู้เรื่องจิตวิทยาของเด็ก ทำให้เกิดความเข้าใจ และสื่อสารกันด้วยดีมากขึ้น ดังนั้น เริ่มจากยอมรับตัวตนของเขา และปรับพฤติกรรมของเราเข้ากับลูก จะทำให้ครอบครัวเข้มแข็ง

ลำดับถัดมา มีการรวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมประชุม มีข้อเสนอแนะหลักๆ คือ อยากให้ยอมรับในการที่เยาวชนรับการศึกษาจากจิตแพทย์ และควรเริ่มต้นจากตัวเองที่ไม่ใช่ความรุนแรง ใช้เหตุผลคุยกัน

ช่วงสุดท้าย ตัวแทนเยาวชนและป้ามล บ้านกาญจนาภิเษก ได้สะท้อนความคิดเห็นและฝากข้อคิด โดยน้องแก้ม กล่าวถึง ไม่อยากให้มองปัญหาของคนอื่นเป็นเรื่องเล็ก เราไม่มีสิทธิ์ความเจ็บปวดของคนอื่น เพราะภูมิคุ้มกันของเราไม่เท่ากัน ต่อมา ป้ามล บ้านกาญจนาภิเษก กล่าวถึง สถาบันครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นที่ส่งเด็กเข้าไปสู่สมรรถนะของสังคม แต่ครอบครัวไม่สามารถรู้ทุกอย่างได้ด้วยตนเอง ส่วนหนึ่งต้องมาจากนโยบายของรัฐที่มีต่อครอบครัว ให้ครอบครัวเข้มแข็ง ไม่เช่นนั้นเป็นการผลักภาระให้กับปัจเจกหรือครอบครัว จึงอยากยกระดับทุกคนให้มีความคิดว่า เมื่อพูดถึงครอบครัว ให้เชื่อมโยงถึงนโยบายของรัฐให้ได้